

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 4. An ex eo, quòd ostendere iubetur se sacerdoti probetur
confeßio auricularis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

QVÆSTIO II.

Cur mittit ad sacerdotes?

§.1. Causa dictæ ex parte sunt, ut absque molestia & periculo ad hominū confortia admitti posset. Deinde ut sacerdotio Leviico honorem haberet, eosque hoc beneficio mitigaret, ne se tam contumaciter persequerentur. Id ex Marco confirmatur; nam dixit illi; ostende te principi sacerdotum; honoris causa factum putat Cyprianus Ep. ad Rogatianum, Dominus etiam noster ipse Iesus Christus Rex, & Index & Deus noster usque ad passionis diem seruauit honorem pontificibus & sacerdotibus, quamuis illi nec timorem Dei, nec agnitionem Christi seruassent. Nam cum leprosum emundasset, dixit illi: Vade & monstra te sacerdoti & offer donum. Humilitate ea quæ nos quoque humiles docuit, sacerdotem adhuc appellabat, quem sciebat esse sacrilegum. Lege enim sacerdotum sine sententia publica segregatus erat, oportebat itaque & lege restitui in integrum. Augustinus quæst. Euang. I. carum 3. Probatum hac ratione ait veterum sacrificium, cui succederet corporis eius oblatio. Quod Dominus dicit leproso mundato, vade ostende te sacerdoti & offer munus pro emundatione tua, sicut præcepit Moyses, in testimonium illis. Hic videtur approbare sacrificium, quod per Moysen præceptum est, cum id non receperit ecclesia. Quod ideo inuisse intelligi potest, quia nondum esse caperat sacrificium sanctum sanctum, quod corpus eius est. Nondum enim in passione obtulit holocaustum suum, quo sacrificio confirmato in credentibus populo, templum ipsum euersum est, ubi illa sacrificia offerri solebant. Hoc autem factum est secundum prophetiam Danieli: non enim oportebat auferri significantia sacrificia, priusquam illud quod significabatur confirmatum esset confessione Apostolorum predicatorum, & fide credentium populorum. Et libro I. cap. 19. contra aduersarium legis & prophetarum, probat vetera sacrificia non oblata demonibus. Illum sensum, inquit, veritas ipsa declarat; quia in templo cui seruebat carnaliter Israel non ritique idolum colebatur. Nam si sacrificia, quæ in illo templo secundum veterem legem offerebantur Deo, tanquam idolorum sacrificia damnaverentur, vel tanquam demonis immolata, nullo modo ipse Dominus Christus leproso quem mundauerat, diceret, vade ostende te sacerdoti. & offer munus quod præcepit Moyses in testimonium illis. Nondum enim dederat pro sacrificio illis omnibus sui corporis sacrificium, nondum suspenderat sui corporis templum. Mittendi igitur & illa causa fuit, ut sacrificia illa honoraret, ostenderetque vnum eundemque Deum esse, qui illa ad significandam suam gratiam in Nouo Testamento conferendam instituit, & qui eodem aduentu gratiæ, velut signa inuicia sustulit.

QVÆSTIO III.

Quod munus offerendum?

§.1. Vidam legunt ad d. 1007 c. 8. quod etiam Syris habet. Leuit. 14. sacrificium constituitur offerendum. Adducitur ad sacerdotem: qui egres- sus de castris, cum inuenerit lepram esse mundatam, præcipit ei qui purificatur, ut offerat duos passeris viuos pro se, quos vesi licitum est. & lignum Cedrinum, vermiculumque & hyssopum. & vnum ex passeribus immolari iubebit in vase fictili super aquas viuentes: alium autem vnum cum ligno cedrino, & cocco & hyssopo tinget in sanguine passeris immolati, quo asperget illum qui mundatus est, septies, ut iure purgetur, & dimittet passerem viuum, ut in agrum auolet.

Duplex ratio offerendi muneris indicatur, sic dicit. In testimonium illis, apud Lucam & Marcum addit, pro emundatione tua. In testimonium illi, in testimonium. in redargutionem, accusationem & documentum, si peruersi vellent esse sententia, ait Chrysostomus. Ipsum in testimo- nium; multique alii nudum sensum sequuntur, inter- pretatur noster Sa, alique, ut sit testimonium potesta- tis meæ, vel me non esse legis euersorem, vel potius ut ipsi sint testes, te vere sanatum esse. Ita Chrysost. alii putant non agi de testi monio miraculi facti, vel seruati a Christo leg. s. Nam Lucas & Marcus ostendunt, non esse ita connectenda, ut dicamus, offerri munus in testimonium illis quod præcepit Moyses: Verum esse sensum, offer munus, quod munus offerri Moyses præcepit illis in testimonium. Marcus habet, offer pro emundatione tua quæ præcepit Moyses in testimonium illis, Lucas xabos, quemadmodum. Ut Moyses præcepisse dicatur, munus offerre in testimonium illis. Moyses vero non præcepit offerri in testimonium potesta- tis Christi Domini. Hilarius certe can. 7. testimonium hoc ad Moyses præceptum refert: primum quoque recepte salutis qui purgatus est, Deo offerat; ut donum illud non sit ex auri- bus, sed ut homo ipse a sordibus peccati corporis emundatus, in sacrificium Dei transeat: quia quod Moyses in lege præceperit, testimonium sit, non effectus. Quod vero Piscator, testi- monium contra ipsos & vult datium auctoris respondere Hebrææ voci כבוד & præpositionem ד valere, contra, idque probat ex Deut. 31. 46. 1. Reg. 8. q. 3. R. g. 2. 42. Ps. 116. 5. 7. ab hoc loco alium est. In Syro enim est כבוד לסכה lehabadutehun. In testimonium ipsorum, ut etiam Iunius & Tremelius viderunt.

§.2. Emundatio illa non erat à lepra; non enim nisi iam sani sacerdotem adibant; sed mundatio legalis c. Emundatio rat, quæ præcipitur Leuitici 14. 8. Vbi sacrificium am- carimonia- mundato præcipitur. Cumq. lauerit homo vestimen- lus erat. ta sua, radet omnes pilos corporis & lauabitur aqua: purificatusque ingreditur castra, ita dumtaxat, ut maneat extra tabernaculum suum septem diebus, & die septimo radat capillos capitis, barbamque & supercilia, ac totius corporis pilos. Et lotis rursum vesti- bus & corpore, die octauo assumet duos agnos immo- culatos, & ouem anniculam absque macula, & tres decimas simile in sacrificium quæ conpersa sit oleo, & seorsum olei sextarium. Iam mundus castra ingressus erat, tamen sacrificia, quæ à v. 1. ad 32. vsq; scribuntur offerenda erant. Veru 14. dicitur, qui munda- tur, cum tamen iam mundus esset, sed de legali sermo est, quæ non modo mundus, sed publice mundus & probatus Reipublicæ & sacrorum esset particeps.

QVÆSTIO IV.

An ex eo quod ostendere iubetur se sacerdoti, pro- beatur confessio auricularis?

§.1. A Sseuerat Calu. 1. 3. 4. §. 4. Instit. & Beza nos id facere. Sed multo imprudentius Bullingus in hunc locum, quem appono, ut genus calumniandi prudens lector agnoscat. [Mirum ergo est, quæ au- dacia auint Papæ Apostoli, Monachi, huius loci præ- sidio docere confessionem illam auricularem suam diuina lege esse præceptam, cum hic nulla feratur lex de confessione peccatorum Ecclesiastica, sed politi- ca modo ordinario de inspiciendis leprosis sit biia- tur. Audax certe saltus est è politica lege in Eccle- siasticam transilire: audacia est ingens pro politica Ecclesiasticam reponere. Alibi quoque Sammar- tanus leprosus non ab it ad sacerdotes, sed in itinere sentiens se mundatum esse, redit ad Christum, ac pro

ac pro accepto beneficio Christo agit gratias. Et quoniam huius fides eximie laudatur à Domino, vituperandi non sunt, qui præteritis sacerdotibus, Christo confitentur peccata sua, & huic solo omnem gloriam tribuunt. Nos vero nequaquam ex eo iudicio confessionem auricularem probamus; sed multi Catholicorum, comparatione ista, confessionis vsum exponunt. Quemadmodum enim veteri sacerdotio cognitio & iudicium de lepra commissum est, ita in Nouo Testamento, cum potestate ligandi, & solvendi cognitio lepræ spiritualis ad sacerdotes pertinet. Applicatio est à simili, non probatio contra contumaces. A Domino ergo in spiritalem lepram concessa est potestas. Ita Theodoretus lib. de sacrificiis. *ὁ περὶ τὴν λέπραν ὁ ἱερεὺς ἀπαγγέλλει, οὕτω καὶ τῆς ψυχῆς ἀμαρτημάτων ἐναι καὶ τῆς.* Quemadmodum, (in lege Moysi scilicet) sacerdos lepram discernit, ita sacerdotem de peccatis oportet esse iudicem.

Legi civilis
similis lex
Ecclesiastica.

Itaque iam olim visitatum erat confiteri, nec ex lege politica legem Ecclesiasticam statimus: Nam etsi illa lex de leprosis, ut magnam partem Ecclesiastica fuit, ita tota Ecclesiastica fuisset, non tamen inde conficeremus Ecclesiasticam novæ legis. Sed siue politica, siue Ecclesiastica, siue mista fuerit, similitudine potestatis inde ostendimus. Similitudo autem ex natura sua declarat, non probat, nisi aliunde auctoritatem capiat.

Sub nomine
Monachorum
vestitus male-
dicat.

§. 2. Ut vero intelligat, quam atrociter vitis sanctis nomine Monachorum maledicat. Pauca veterum citabo, ut videat, quorum causam oppugnet. Cyprian. Sermon. 5. de lapsis. Augustinus. cap. 4. de vera & falsa poenitentia. Cyrillus Alexandrinus lib. 17. in Ioan. cap. 5. Athanasius. hom. 17. in castellum. Chrysostomus. hom. de ieiunio. Hermias lib. 1. de historia Ecclesiastica. Clemens Romanus. constit. Apost. libro 2. c. 84. *Τὰς ἐκείνους τὰς τῶν ἀμαρτημάτων ἀναγινώσκοντες ἡμεῖς, οἱ ἁγιοὶ καὶ θεοὶ ὧν καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἐλάβομεν, ἐν τῷ δικάζειν τὰς ἀμαρτίας, καὶ λυθὲν ἀμαρτημάτων τὰς διὰ τὴν ὁρμήν. Sacerdotes qui vos peccatis soluerunt, à Deo vitæ & mortis acceperunt potestatem, dum iudicant peccatores, & absolunt conuersos. Tantæ antiquitatis est id quod calumnia Monachis quod si inuentoribus intentat. Quanta est porro audacia in tanta luce vetustatis, & copia librorum, tam sine verecundia mentiri? Nos potius Grego ium Nazianzenum audiamus.*

Peccata non
selanda.

*Χρηζόν δὲ περὶ τὸν ἀνέστη ὁ κατὰ τὸν ὅρον
ὁ πῶς ἀνέστη ὁ φῶς αἰὲν ἄλλοτε.*
Cum pro morbis medici indigeas, non euades non euitabis exitiosam putredinem, si celaueris.
Iudicandum igitur est, ac proinde cognoscendum. Scitum est enim illud grauis Poetæ
Si iudicas, cognosce.

Mo: bidam pecudem repellere iubentur sacerdotes, ne pars sincera trahatur. Vmbra nostræ potestatis est, quæ erat apud Iudæos. Num. 5. Eius leprosam de castris. Clemens 1. 2. cap. 37. constitut. Apostolicæ. *Καθὼς περ ἀργυρονόμοι παρὰ τοὺς τοῦ νομισματικῶν δοκίμοι, οὕτως καὶ τὸν ἀποστολικὸν παρὰ τοῦ ἀποστολικῶν κατέχειν, τὰ δὲ ὑπομνήματα ἡ ἀνακτορῶν νοσούντων δοκίμοι.*
§. 3. *id est, [ut argentarii adulterinos nummos excernunt, probos admittunt, ita Episcopum oportet, eos, qui labe carent, retinere, eos, qui vitiosi sunt, aut curare, aut si morbus immedicabilis est, abicere.]*
Atque ad calumniam ex huius scripturæ deprauatione contextam sufficiant.

VERSUS 5.

Cum autem introisset Capharnaum,
acceffit ad eum centurio, rogans

eum & dicens, Domine puer meus
iacet in domo paralyticus & male
torquetur.

QVÆSTIO I.

An centurio accefferit?

§. 1. Apparens pugna inter Euangelistas per S. Hieronymum, & Augustinum conciliata fuit. Apud Lucam per seniores Iudæorum accedit. Quod vero per amicos fecit, per se fecisse videtur. Nec improbabilis esset eorum sententia, qui hunc, & illum cuius est mentio apud Lucam diuerfos arbitrantur: etsi enim omnia patia quodammodo sunt: insubstantem tamen duos centuriones, quorum uterque habeat famulam paralyticum, utrumque humilem & piū, vsum eadem oratione; quin imo potuit vni exemplo alterius vsurpare eadem verba. Quia tamen eodem tempore & loco factum utrumque refertur, non iudico pro diuerfis esse habendos, olim obiectum à multis testatur Augustinus lib. 33. contra Faustum. Illud potest sane & requiri inter fideles, & obici ab infidelibus solet, sed etiam ipsi vel parum eruditus, vel nimis contentiosus nisi admoniti respuerint, quod Matthæus dixit, acceffit ad eum centurio, rogans eum, & dicens. Lucas autem quod miserat ad eum seniores Iudæorum, hoc ipsum rogans de puero eius qui agrotabat, ut eum sanaret: Et cum appropinquaret domum, miserit alios per quos diceret, non esse dignum in cuius domum intraret Iesus, nec se ipsum dignum, ut veniret ad Iesum. Quomodo ergo secundum Matthæum, acceffit ad eum rogans & dicens, puer meus iacet in domo paralyticus, & male torquetur? hoc ergo intelligitur Matthæum breviter sententiam ipsam plenam, integramque complexum, dicentem quod centurio acceffit ad Iesum, & non dicentem, per se ipsum illud dixit, non exprimentem utrum per se ipsum dixerit an per alios. Quid enim? nonne talibus locutionibus humana plena est consuetudo, cum dicimus aliquem ad aliquid multum acceffisse, etiam quem, nondum dicimus peruenisse? Nonne & ipsam peruenitionem, cui quasi videtur non esse quod addi iam possit, etiam per alios fieri vult ut ipse loquimur sæpe dicendo. Egredere causam suam, peruenit ad iudicem, aut peruenit ad illum vel illum potentem; cum plerumque faciat per amicos non viso eo prorsus, ad quem quisque dicitur peruenisse? Vnde etiam tales homines quicunque ad potentium quodammodo inaccessibiles animos, siue per se ipsos, siue per alios ambitionis arte pertingunt, tam etiam vulgo peruenientes vocantur. Quid ergo, cum legimus, obliuiscimur quemadmodum loqui solamur? an scriptura Dei aliter nobiscum fuerat, quam nostro more locutura? Similia habet 1. b. 2. c. 20. de consensu Euangelistarum. S. Chrysostomus ab adulantibus Iudæis peruersam illi putat, ne iter, se Christum adducturos, non dubito, quin homini diuini potentique vultures illi adulati sint, causa tamen non veniendi fuit ipsius humilitas, credidero tamen audito Iesum ob hoc aduenire, obuiam iussisse honoris causa.

QVÆSTIO II.

Quis centurio?

§. 1. Græce habetur, *ἐστὶν ὃς αὐτὸς εἰς καπάρναυμ* *αὐτὸς δὲ ἐν αὐτῷ.* Ingressus enim Capharnaum acceffit ipsum. Vbi repetitionem illam, quæ secundo loco ponitur *αὐτὸς*, Lucas Brugensis putat pleonasmum Hebræum esse, non autem legendum *ἐστὶν ὃς αὐτὸς*. Syrus habet: cum autem intrasset Iesus Capharnaum acceffit ad eum centurio. Non necessario Ethnicus centurio fuit, ut nonnulli sunt arbitrati: Nam in militiam Romanam Iudæi adsc. bebantur, quemadmodum & fuit cetera.